

UDDANNELSES- OG FORSKNINGSUDVALGET

REJSERAPPORT

STUDIEREJSE TIL BRUXELLES

FOLKETINGET

Tid: 21. - 22. januar 2018
Sted: Bruxelles
Deltagere: Christine Antorini (S), Mette Reissmann (S), Henrik Dahl (LA), Mads Fuglede (V) og Bertel Haarder (V)
Ledsaget af: Udvalgssekretær Iben Bryld Gaardmand og Lotte Rickers Olesen, Folketingets EU-konsulent

Februar 2018

1. Formål

Formålet med rejsen er at få et indblik i EU's forskningspolitik, og herunder erfaringerne med det nuværende EU rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020) – Horisont2020, samt forberedelserne til forslaget til det kommende og niende rammeprogram (FP9), som ventes præsenteret af Kommissionen til sommer.

Ref.

Delegationen fra Uddannelses- og Forskningsudvalget mødes med repræsentanter fra de tre EU-institutioner (Ministerrådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet), samt eksterne interessenter på forskningsområdet. Program for studierejsen er vedlagt

2. Væsentligste punkter fra besøget

Hovedtemaerne på rejsen var følgende:

- Horizon 2020 programmet og excellenceprincippet. Hvor meget kommer det til at fylde i det kommende rammeprogram, og hvilke positioner tegner sig blandt medlemslandene?
- Hvad skal der ske ift et kommende forstærket forsvarssamarbejde, herunder også ift Danmarks forbehold?
- Vedtagelse af missioner for EU.
- Størrelsen på EU's rammeprogram versus et generelt stramt budget for EU

Delegationens besøg tog afsæt i en middag hos EU-ambassadør Kim Jørgensen, hvor delegationen modtog en generel briefing om EU, og hvad der er på dagsordenen lige nu. De store sager for tiden er Brexit og debatten om EUs fremtid samt de kommende forhandlinger om den næste flerårige finansielle ramme.

Under studieturen blev delegationen oplyst om, at Danmark hjemtager ca. 2,5 procent af forskningsmidlerne fra EU's rammeprogram. Danmark bidrager med ca. 2 procent til EU's forskningsmidler. Den gode hjemtagelsesprocent skyldes blandt andet organisationer som Copenhagen EU Office, som er en

forening og et samarbejde mellem Region Hovedstaden, de 29 kommuner i regionen, Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og Copenhagen Business School. Opgaven er at hjælpe regionen, kommuner, universiteter og virksomheder med at søge EU-midler, danne netværk og få indflydelse på EU-politik. På forskningsområdet har kontoret således stor erfaring med at hjælpe universiteter og virksomheder med at søge om forskningsmidler. Delegationen blev orienteret om EU's forskningspolitik, men udgangspunkt i en dansk kontekst og baseret på konkrete erfaringer om at søge forskningsmidler.

På et møde med Vice-generaldirektør (embedsmand) Wolfgang Burtscher. Burtscher, der sidder i DG Research & Innovation siden 2009 hørte delegationen om de forskningsrammeprogrammer, der startede tilbage i 1983 og er blevet større og mere ambitiøst som årene er gået. Det nuværende 8. rammeprogram, Horisont 2020, er med sit budget på næsten 80 mia. euro det hidtil største og mest ambitiøse.

Den danske ambassadør Vibeke Pasternak Jørgensen præsenterede delegationen for den danske regerings holdning til Horisont 2020 og de forestående forhandlinger om efterfølgeren til forskningsprogrammet, og skitserede også de centrale problemstillinger for Danmark ift det kommende rammeprogram:

- Horizon 2020 programmet er præget af et stærkt excellenceprincip. Top-elite universiteter får en stor del af pengene fra Horizon-programmet. En række øst- og sydeuropæiske lande får mindre, og argumenterer derfor for, at forskningsmidlerne skal spredes mere ud.
- Forstærket forsvarssamarbejde fylder mere i EU-regi, herunder også flere midler til forskning indenfor forsvarsområdet. Hvis forskningsmidler allokeres til forsvarsområdet indenfor forskningsprogrammet, uden at rammen forøges, vil andre forskningsområder få færre midler. Derudover kan der opstå problemer for Danmark pga. forsvarsforbeholdet, herunder fastsættelse af prioriteter.
- Hvordan kan Danmark bidrage til det verserende forslag til en missionstilgang til EU's forskningsmidler, hvor der formuleres nogle få overordnede missioner, som forskningsbevillingerne skal bidrage til at opnå?
- Hvilke overvejelser har regeringen i forhold til den danske position angående størrelsen på EU's kommende rammeprogram for forskning, hvor det er i dansk interesse, at det bliver stort – idet danske forskningsinstitutioner hjemtager en stor andel af midlerne – samtidig med at EU's generelle budget er presset pga., at Storbritannien forlader EU.

Delegationen mødtes endvidere med to MEP'ere, Soledad Cabezon Ruiz fra den socialdemokratiske gruppe i Europa-Parlamentet og MEP Jakop Dalunde, De Grønne/EFA (TBC). Begge har været aktive i betænkning om "Vurdering af gennemførelsen af Horisont 2020 med henblik på

midtvejsevalueringen og forslaget til det 9. rammeprogram”, som EPs Udvalg for Industri, Forskning og Energi (ITRE) afgav i juni 2017. Begge medlemmer understregede problematikken omkring excellenceprincippet, der betyder, at top-elite universiteter får en stor del af pengene fra Horizon-programmet og en række øst- og sydeuropæiske lande får mindre, ligesom de fortalte delegationen om de missioner, som EU står overfor at skulle vedtage indenfor de kommende år.

Derudover hørte udvalget om EPRS – European Parliament Research Service – som er Europa-Parlamentets egen forskningstjeneste og tænketank, ligesom der var mulighed for en snak med den danske MEP Morten Helveg Petersen (RV) om det parlamentariske arbejde i EU og hvilke emner, der fylder i EU-politik lige nu.

Bilag 1